

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist

17 mai 2021

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

PROFIL UMANIST, TEST 1

SUBIECTUL I (16 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

”[...] Nu este surprinzător că efectele Marii Depresiuni asupra politicii, și în aceeași măsură, asupra concepției publice au fost dramatice și imediate. Ce ghinionist a fost guvernul care s-a aflat în funcție în timpul cataclismului, fie că a fost de dreapta, așa ca președinția lui Herbert Hoover în Statele Unite (1929-1933), fie că de stânga, așa ca guvernele laburiste din Marea Britanie și din Australia. [...] pe la mijlocul anilor 30 existau puține state a căror politică nu se schimbase foarte substanțial față de cea dinainte de prăbușire.”

(Eric Hobsbawm, *O istorie a secolului XX. Era extremelor*)

SURSA B

”[...] trebuie subliniat că urmările politice ale crizei din 1929-1933 au fost mai puternice și mai nefaste pentru omenire decât consecințele ei economice. Impactul crizei cu politica a fost deosebit de dur în Occident și în Europa Centrală. În Germania ea a dus la dictatura nazistă, în Franța și Anglia a dus la dezagregarea executivului și înstabilitate ministerială (Paris) și la un reflux electoral în favoarea conservatorilor (Londra). Temerile politice au împiedicat cooperarea economică, esențială în redresarea și restaurarea încrederii.”

(Constantin Hlihor, *Istoria secolului XX*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică sintagma <i>criză economică</i> . _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Construiește, în baza surselor, o afirmație despre caracterul <i>Marei Depresiuni</i> . _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Explică, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, <i>de ce efectele Marii Depresiuni au fost dramatice și imediate</i> . _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Compară opiniile autorilor cu privire la <i>consecințele politice ale Crizei economice din 1929-1933</i> . (sursele A și B). Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la impactul Crizei economice mondiale din anii 1929-1933 asupra evoluției societății interbelice. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

SUBIECTUL al II-lea (14 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

”Perioada 1432-1457 e, cum se vede, cea mai dureroasă din istoria Moldovei medievale și a Mușatinilor. Luați separat, fiecare dintre cei care au ajuns să domnească efectiv s-au arătat domni capabili și de vitejie - când a fost cazul – și de demnitate, și de abilitate politică; absolut remarcabil e faptul că aproape toți au bătut monede, semn al unei permanente încurajări a vieții economice. Luptând, însă, pentru putere, ațâțați de partide formate din rudele din țară și de peste hotare [...] acești principii s-au lăsat duși de evenimente, mânați de pasiuni care, odată dezlănțuite, n-au mai putut fi stăpânite [...].

După tot acest zbucium, domnia lui Ștefan cel Mare a venit ca un balsam pentru un trup și suflet pline de răni.”
(Ștefan S. Gorobei, *Mușatinii*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică opinia autorului cu referire la calitățile descendenților dinastiei Mușatinilor. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Determină opinia autorului despre instituția domnească a <i>Moldovei în perioada 1432-1457</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Explică o cauză ce l-a determinat pe autor să afirme că <i>domnia lui Ștefan cel Mare a venit ca un balsam</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Apreciază rolul unei personalități din dinastia Mușatinilor în istoria românilor. Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

SUBIECTUL al III-lea (9 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

”Art.1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi.

Art. 2. Scopul oricărei asociații politice este păstrarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului; aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, securitatea și rezistența la opresiune.

Art. 4. Libertatea constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează altuia [...].

Art. 17. Proprietatea fiind un drept inviolabil și sacru, nimeni nu poate fi lipsit de ea decât atunci când necesitatea publică, legal constatată, i-o cere în mod evident, și cu condiția unei drepte și prealabile indemnizații”.

(Din Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului, Franța, 1789)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Demonstrează, cu trimitere la sursă, caracterul democratic al <i>Declarației drepturilor omului și ale cetățeanului</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Formulează, conform modelului propus, două consecințe ale revoluțiilor burghezo-democratice din sec.XVII-XVIII. Argumentează răspunsul. <i>Consecință economică:</i> _____ _____ _____ _____ _____ <i>Consecință socială:</i> _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al IV-lea (25 de puncte)

Studiază sursele A-D.

SURSA A

”[...] Articolul IV. Hotarul dintre cele două state să fie râul Prut [...]. Dar fiindcă Înalta Împărăție a cedat statului Rusiei teritoriul situat în stânga Prutului, cu cetățile existente și cu orașele și cu toți locuitorii lor, tocmai de aceea mijlocul râului Prut să fie hotar între cele două state [...].”

(Din *Tratatul de pace ruso-turc încheiat la 16/28 mai 1812 la București*)

SURSA B

”[...] dăruie-ne nouă, Auguste Monarh, un cârmuitor civil pentru această provincie dintre moldoveni get-beget, un bărbat credincios Măriei Tale imperiale, care cunoaște familiile boierești, obiceiurile și legile noastre și țările vecine nouă; deoarece nu avem un asemenea cârmuitor, fiind înstrăinați, pe zi ce trece, de la obiceiurile și legile noastre, și ne ciocnim de hotărârile luate, neobișnuite nouă, suntem cuprinși, împreună cu țărănimea noastră, de frică și ne pierdem nădejdea într-o viitoare bunăstare și ocrotire.”

(Din *Scrisoarea boierilor moldoveni adresată lui Alexandru I, 1814*)

SURSA C

”Răposatul împărat (Alexandru I) a binevoit să întărească, la 15 februarie 1824, hotărârea ministrului de finanțe de a aduce la îndeplinire propunerea rezidentului imperial în Basarabia, contele Voronțov, privind strămutarea în acea provincie, pentru început, a 20 000 de țărani de stat ruși [...]. Ca urmare, în ziua de 18 (22) martie a aceluiași an, împăratul a sancționat regulile generale privind strămutarea țăranilor de stat în alte gubernii.”

(Din *Decizia Consiliului de Miniștri, aprobată de Nicolai I la 21 septembrie 1826*)

SURSA D

”Drept exemplu elocvent de asemenea forme coloniale de modernizare servește atitudinea vădit discriminatorie pe care o avea țarismul față de dezvoltarea diferitor ramuri economice din Basarabia. Promovând o politică protecționistă și temându-se de orice concurență ce putea parveni din Basarabia, țarismul nu susține din start acele puține ramuri industriale ce deja existau sau care se aflau în proces de constituire în Basarabia. Ca rezultat, Basarabia se transformă într-o colonie: piață sigură de desfacere a mărfurilor industriale și de manufactură ruse și o bază de materii prime ieftine pentru tânăra industrie rusă. Aceasta, la rândul său, a influențat direct procesul de formare a burgheziei naționale”.

(Valentin Tomuleț, *Basarabia în epoca modernă (1812-1918)*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema:
Pacea de la București din 16/28 mai 1812 a marcat destinul populației dintre Prut și Nistru?

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
explică relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

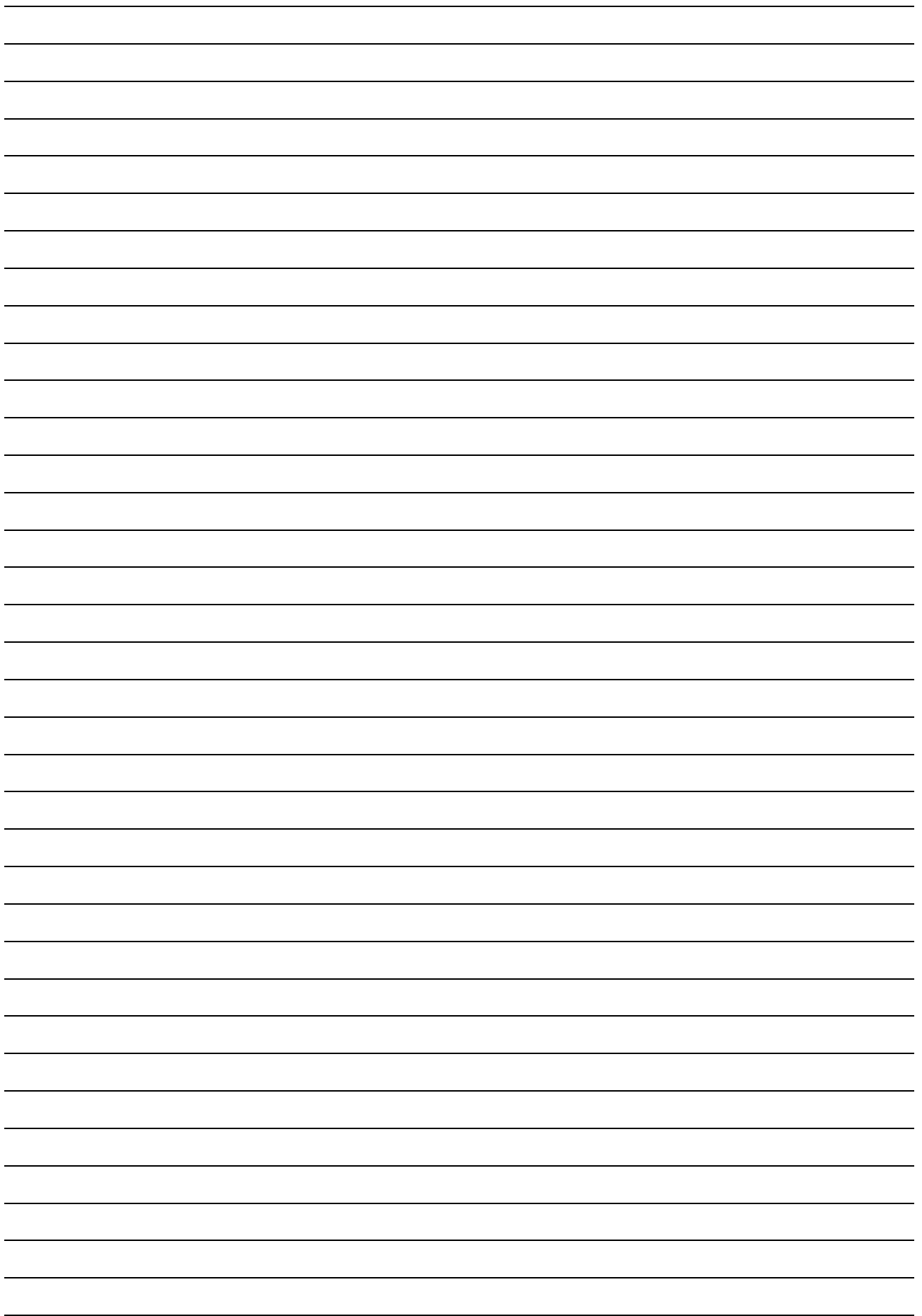

SUBIECTUL al V-lea (11 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Adaptat după:

Nr.	Item	Punctaj	
1	Numește, în baza hărții, o cauză a declanșării celui de-al Doilea Război Mondial. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
2	Utilizează harta pentru a descrie câte o acțiune militară germană pe <i>Frontul de Vest:</i> _____ _____ _____ <i>Frontul de Est:</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la caracterul acțiunilor statelor agresoare.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3